

СТ А Н О В И Щ Е

От проф. Юлия Мутафова-Заберска

относно Дисертационния труд

на

ДИМИТЪР ДЯКОВ

на тема

ОПТИМИЗИРАНЕ КООРДИНАЦИОННИТЕ СПОСОБНОСТИ И ДВИГАТЕЛНИТЕ КАЧЕСТВА
ПРИ СТУДЕНТИ ОТ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА ПРИ ЗАНИМАНИЯ С РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ СПОРТ

За получаване на образователната и научна степен „ДОКТОР“

Актуалността на проблема, като изключително злободневен, не подлежи на съмнение. Този Докторат е поредна среща с истини, чиято висока значимост отразява професионалната отговорност на Автора Димитър ДЯКОВ. Движението е генетично заложена, основна жизнена потребност на човека, постоянен спътник на развитието от древността до днес. Въпреки че не са намерени физически артефакти за началото и развитието на двигателните способности, животът и науката доказват по безспорен начин: от двигателната активност зависи качеството на живот, здравето и реализацията както на личността, така и на всяка малка социална група - спортна, учебна, семейна, професионална, приятелска и пр.

Специфичните особености на отделните движения, жестове, динамиката на тялото определят т.нар. „невербално общуване“ - всяко движение е своеобразен „инструмент“, от чиито качества често зависи и успехът на комуникацията - социален феномен, незаменим елемент от културата на обществото във всички времена.

Закономерно предметът Физическо възпитание и спорт (ФВС) се обособява като учебна дисциплина за осигуряването на по-голяма активност, фактор за удовлетвореност и постигане на съвършенство. Рационалното управление и ръководство на спортно-педагогическия процес е немислимо без системно научно изследване на проблема с оглед разкриването на факторите за постигане на оптимална активност, особено при студентите, незанимаващи се активно с конкретна спортна дисциплина. Тези моменти са част от проблемите, залегнали като изключително значими в разработването на темата от докторанта Димитър ДЯКОВ и неговия Научен ръководител Рашо Макавеев.

Изборът на предмета на изследване включва основни, значими въпроси в работата на съвременния спортен педагог. Проведеният теоретичен анализа на голям брой автори за широк исторически период и национален контекст (цитирани са 225 литературни и интернет източници, вкл. Учебните програми за ТМФВС в 11 страни (вкл. България). Разкрита е зависимостта между развитие на координационните способности и двигателните качества като основа за концептуално осмисляне на проблематиката. С богатия си опит Авторът очертава ролята на спортния педагог за мотивиране, и постигането на оптимален ефект в развитие на двигателните качества с оглед и

здравословния начин на живот. С богатия си опит и критично мнение Авторът обосновава актуалността на спортно-педагогическата теория и практика като морален стожер на жизнената активност на студентите.

Адекватните Работна хипотеза, цел и задачи, представителният обект на изследване (с контролна и експериментална групи студенти от два Университета), методическият инструментариум с организация на естествен констатиращ и формиращ експеримент осигуряват нужната информация за отговор на нерешените до момента в практиката проблеми. Статистически обработената информация, оналедена с таблици и фигури, предлага надеждни факти и доказателства за очертаните тенденции, с рационални предложения за практиката.

Направеният анализ на резултатите, с обобщения, Изводи и Препоръки разкриват все по-нарастващата значимост на изследвания проблем. Авторефератът - в структурно и съдържателно отношение - отразява основните положения на дисертационния труд. Представени са две публикации, илюстриращи отделни части от труда.

Към по-съществените научни приноси на труда се отнасят следните основни моменти:

1. Представена е високата значимост на предмета на изследване.
2. Проучени и анализирани са значителни по обем източници по проблема.
3. Проведено е изследване с експериментален характер и със статистически значима извадка студенти - мъже и жени.
4. Обоснована е нуждата от разширяване на подобен вид изследвания в организацията на учебния процес с оглед стимулиране и оптимизиране двигателната активност на студентската младеж.
5. Установени са определени слабости в учебната активност с предложени подходи за тяхното решаване.
6. Посочени са перспективите за бъдещи изследвания по темата.

З а к л ю ч е н и е:

Обсъжданият Дисертационен труд отговаря на изискванията на Правилника за придобиване на научна степен в НСА „Васил Левски”: представени са теоретични и емпирични резултати с принос към теорията и практиката. Докторантът показва задълбочени практико-приложни знания и способност за самостоятелни научни изследвания при учебната работа със студентите.

Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъди на ДИМИТЪР ДЯКОВ образователната и научна степен „ДОКТОР”

Написал Становището: . . . . .

София, 29.07.2021 г.
Заберска)

(Проф. Юлия Мутафова-

STATE

By Prof. Julia Mutafova-Zaberska

on the Dissertation

on

DIMITAR DYAKOV

on the topic

COORDINATION ABILITIES AND MOTOR QUALITIES OPTIMIZATION IN STUDENTS WITH HIGHER
DEGREE EDUCATION IN DIFFERENT SPORTS

To obtain the educational and scientific degree "DOCTOR"

The urgency of the problem is extremely actual. The work meets us with truths, the high significance of which reflects the professional responsibility of the Author Dimitar DYAKOV. Movement is a genetically set, basic vital need of human, a constant companion of development from antiquity to the present day. No physical artifacts have been found although, for the beginning and development of motor abilities, but life and science prove it in an indisputable way: the quality of life depends on the motor activity and health and realization of both in the small social group - sports, education, family, professional, friendly, etc.

The specific features of individual movements, gestures, body dynamics determine the "non-verbal communication" - each movement is a kind of "tool", on whose qualities often depends the success of communication - a social phenomenon, an indispensable element of the culture of society at all times.

Naturally, the subject of Physical Education and Sports (FES) is differentiated as a discipline to ensure greater activity, a factor for satisfaction and achievement of perfection. Rational management and leadership of the sports-pedagogical process is inconceivable without a systematic scientific study of the problem in order to reveal the factors for achieving optimal activity, especially for students who are not actively involved in a particular sport. These moments are part of the problems that lie on the extremely important in development of the topic by the PhD Candidate Dimitar DYAKOV and his Supervisor Rasho Makaveev.

The choice of the subject of research includes basic, significant issues in the work of the modern sports pedagogue. The theoretical analysis of a large number of authors for a wide historical period and national context (citing 225 literary and Internet sources, including the curricula for TMFVS in 11 countries (including Bulgaria). The relationship between the development of coordination abilities and motor skills as a basis for conceptual understanding of the issue is revealed. With his rich experience, the author outlines the role of the sports pedagogue for motivation and the achievement of optimal effect in the development of motor skills with a view to a healthy lifestyle. With his rich experience and critical opinion, the author substantiates the relevance of sports-pedagogical theory and practice as a moral pillar of the life activity of students.

The adequate working hypothesis, goal and tasks, the representative object of research (with control and experimental groups of students from two Universities), the methodical tools with organization of natural ascertaining and forming experiment provide the necessary information for answering the unsolved problems in practice.

The analysis of the results, with summaries, Conclusions and Recommendations reveal the growing importance of the researched problem. The State - in structural and substantive terms - reflects the main points of the dissertation. Two publications are presented, illustrating separate parts of the work.

The following main points belong to the most significant scientific contributions of work:

1. The high significance of the subject of research is presented.
2. Significant sources of the problem have been studied and analyzed.
3. An experimental study with a statistically significant sample of male and female students was conducted.
4. The need to expand this type of research in the organization of the learning process in order to stimulate and optimize the motor activity of student youth is justified.
5. Certain weaknesses in the learning activity have been identified with proposed approaches for their solution.
6. The prospects for future research on the topic are indicated.

Conclusion:

The discussed Dissertation meets the requirements of the Regulations for obtaining a scientific degree in NSA "Vasil Levski": theoretical and empirical results are presented with a contribution to theory and practice. The PhD Student candidate demonstrates in depth practical and applied knowledge and ability for independent research in the study work with students.

I propose to the esteemed members of the Scientific Jury to award DIMITAR DYAKOV the educational and scientific degree "DOCTOR".

Sofia, July 29, 2021

The opinion wrote:. . . . .

.

(Prof. Julia Mutafova-Zaberska)